

Visul lui Solomon – cap.3

Este o provocare să înțelegem cronologia exactă a evenimentelor. Capitolul 3 începe cu prezentarea căsătoriei lui Solomon cu fata lui Faraon. Când a avut loc această căsătorie? Înainte sau după visul lui Solomon? Când a avut loc uciderea lui Șimei? Înainte sau după visul lui Solomon? Știm că Șimei a fost ucis de Solomon aproximativ în anul 3 al domniei lui Solomon. Cel mai probabil Solomon a avut visul la începutul domniei dar nu cred că putem identifica anul cu exactitate. Știm că Solomon s-a caracterizat pe sine ca fiind tânăr și neîncercat. Dacă David a păcătuit cu Bat-Șeba la vârsta de aproximativ 45 de ani atunci Solomon avea sub 23 de ani când a devenit împărat (căci Solomon se naște din Bat-Șeba după ce moare primul copil al Bat-Șebelei cu David, iar David moare în jurul vârstei de 70 de ani). Versetul 1 din cap. 3 este foarte important. Dacă ar lipsi acest verset am rămâne cu ochii ațintiți doar asupra neprihănirii lui Solomon din acest capitol. Dar acest verset ne atrage atenția și asupra slăbiciunilor, compromisurilor făcute de Solomon. Acest verset ne indică o posibilă cheie de interpretare a următoarelor capitole. Aceste capitole vor presăra alături de marile realizări ale lui Solomon și compromisurile făcute de acesta, abaterile sale de la legea Domnului. Acestea ne vor ajuta să înțelegem căderea lui spirituală de la bătrânețe. Dacă în cazul lui David, căderea cu Bat-Șeba este pur și simplu prezentată, iar autorul insistă pe consecințele acesteia și nu pe proceul care a dus la cădere, în cazul lui Solomon situația este diferită. Autorul pare că vrea să ne explice CUM S-A AJUNNS la căderea spirituală a lui Solomon. Ea nu a venit peste noapte, ci a venit în urma unui șir de alegeri mici, unui șir de compromisiuri și mai ales în urma complacerii și persistării în compromis. Aceasta ar putea fi lumina nouă pe care o înțelegem din viața lui Solomon. În cazul lui Saul cât și în cazul lui David, căderea lor spirituală este pur și simplu introdusă de autor în narațiune. În ambele situații am presupus că a lor cădere nu a venit peste noapte, dintr-o dată. Și am presupus bine. Însă de-abia în cazul lui Solomon autorul își propune să detalieze acest aspect al bătăliei spirituale. De aceea în descrierea vieții lui Solomon autorul va aminti mereu compromisurile făcute de acesta. Acestea au fost semintele fărădelegii pe care el le-a semănat pentru a culege la bătrânețe un dezastru spiritual. Viața lui Solomon ar oglindi deci procesul căderii spirituale. Într-adevăr, ne întrebăm: unde în Vechiul Testament este descris mai în amănunt procesul căderii spirituale? Doar

cartea Numeri ar mai putea face concurență în acest sens primelor 11 capitole din 1 Împărați. Dar în cartea Numeri se descrie căderea spirituală a unui popor și nu a unui individ și cartea insistă mai degrabă pe pericolul real și posibilitatea căderii spirituale decât pe procesul care conduce la cădere. În Numeri cap. 10 poporul pornește în sărbătoare și ascultare de Domnul spre Sinai. În Numeri 11 sunt descrise trei căderi spirituale ale poporului și apoi în cap.13-14 este prezentată răzvrătirea poporului urmată de lepădarea sa de către Domnul. Deci cartea Numeri ne învață ce este păcatul cu voia, și anume acel păcat care rupe relația cu Domnul, dar nu insistă foarte mult pe procesul căderii. Căderea lui Saul ne învață că păcatul cu voia poate fi înfăptuit nu doar de un popor începător în a le credinței, dar și de Unul Domnului, de un credincios cu o statură spirituală impresionantă. Căderea lui David evidențiază consecințele căderii și dificilul proces al vindecării și reabilitării. Însă de-abia căderea lui Solomon putem spune că detaliază procesul căderii spirituale. Oare de ce Domnul a detaliat așa de târziu acest proces al căderii? De ce insistă mai întâi pe prezentarea pericolului căderii spirituale și APOI pe descrierea procesului care duce acolo? Probabil că Domnul a ținut cont de inima noastră nespuns de înșelătoare și deznădăjduit de rea. Inima noastră întreabă mereu: cât de mult pot păcătui fără să mă împietresc, cât de mult pot întinde coarda fără fiu lepădat? De aceea Domnul ne spune mai întâi că există pericolul căderii și că păcatul împietrește și este mortal. De-abia apoi, ne prezintă procesul căderii. Prima lecție pe care vrea să ne învețe este: nu te juca cu păcatul căci vei pieri! Și de-abia apoi ne explică CUM joaca cu păcatul conduce la robia păcatului. Solomon este luat ca și studiu de caz. De aceea, începând chiar din cap.1, autorul ne spune înainte de descrierea visului că Solomon s-a încusrit cu Faraon. Este adevărat că egiptenii nu făceau parte din neamurile date spre nimicire cu care Israel nu avea voie prin Lege să se unească prin căsătorii. Cu toate acestea, Egiptul era o țară idolatră și fata lui Faraon fusese crescută în spiritul culturii egiptene. Știm că de-abia la sfârșitul vieții Solomon a zidit temple idolatre soțiilor sale și el însuși s-a închinat în ele. Nu știm exact dacă Solomon le-a tolerat idolatria în ascuns soțiilor sale dintre neamuri de la început sau dacă le-a impus ca și condiție doar închinarea la Yahwe înainte de căsătorie. Chiar dacă le-ar fi impus acest lucru nu este înțelept ce a făcut Solomon. Idoltria este în inimă. Chiar dacă te conformezi unei religii exterioare, inima ta poate rămâne departe de ea. Cu atât mai mult când este vorba de o relație personală cu Domnul. Solomon a riscat enorm și s-a abătut de la spiritul Legii Domnului în care rolul soției era definit ca un ajutor potrivit (în

primul rând spiritual) pentru bărbat. Solomon a căutat alianțe politice prin căsătorii și a intrat într-un joc foarte periculos, care s-a dovedit în cele din urmă a fi mortal. Solomon trebuia să se încreadă în Domnul și nu în alianțe politice în ce privește pacea și prosperitatea împărăției sale. Da, Solomon nu s-a căsătorit și apoi imediat a început să slujească idolilor. Nu, o vreme a rezistat presiunilor, dar în cele din urmă a cedat. Cel rău nu este foarte deranjat dacă cedezi mai târziu ispitei. El urmărește să cedezi. Mai devreme sau mai târziu, nu contează. Important pentru el să cedezi. Marea întrebare este: cum pot coexista aceste compromisiuri cu slijirea Domnului? În v. 3 autorul ne spune că Solomon IUBEA pe Domnul. Dacă v.1 este înaintea v.3 d/p/d/v/ cronologic atunci avem o mare problemă: cum poate un om care îl iubește pe Domnul să se complacă în acest tip de compromis, respectiv cel cu alianțele politice prin căsătorii cu femei din culturi idolatre?

Într-adevăr în v. 3 ni se spune că Solomon iubea pe Domnul și se ținea de obiceiurile tatălui său David. Apoi, ni se prezintă cererea pe care o face Solomon, o cerere care i-a plăcut Domnului (vezi v.10) și o cerere care oglindește o inimă devotată Domnului. Cum este posibil ca acest Solomon care iubea pe Domnul să aleagă să se încuscrească cu Faraon? Sunt două variante principale de răspuns:

- Un om care iubește pe Domnul poate face alegeri greșite sau riscante. Dacă Solomon iubea pe Domnul cu adevărat desigur nu i-a îngăduit fetei lui Faraon să slujească în țara sa altor dumnezei, atunci ei. Dar pericolul exista, căci idolatria se poartă în inimă, iar inima bărbatului poate fi foarte ușor influențată de inima bărbatului. A iubi pe Domnul nu înseamnă a fi perfect, ci a fi într-un proces permanent de creștere spirituală. Solomon iubea pe Domnul dar nu a luat cea mai bună decizie în ce privește căsătoria.
- Poate fata lui Faron iubea și ea pe Domnul. Ne aducem aminte de Iosif care s-a căsătorit cu Asnat, fata lui Poti-fera, preotul lui On. Pasajul nu-l incriminează pe Iosif și cartea Genesa nici nu ne oferă informații că această femeie l-ar fi influențat în mod negativ pe Iosif. Chiar și în mijlocul împărățiilor păgâne puteau fi oameni care răspundeau revelației generale a lui Dumnezeu (de exemplu Naaman din 2 Împărați).

Pentru care optăm? Aș opta mai degrabă pentru prima variantă căci spre desosebire de cartea Genesa cu referire la Iosif, în 1 împărați autorul subliniază

mai târziu cu femeile străine i-au întors inima lui Solomon spre idolatrie. Cel care îl iubește pe Domnul nu este perfect. El este cuprind de diferite slăbiciuni și uneori greșește. Acest lucru nu îl descalifică deodată înaintea Domnului. Dar Domnul așteaptă o pocăință sinceră și apoi o luptă până la sânge împotriva acestor slăbiciuni și acceptarea tratamentului divin pentru vindecarea bolilor spirituale. Se pare că Solomon nu a luat în serios lupta cu aceste slăbiciuni. El a cochetat cu ele și le-a tolerat în viața sa. În cele din urmă însă, ele s-au dovedit a fi fatale. O boală spirituală în sine nu este o tragedie. Toți oamenii care îl iubesc pe Domnul au diferite boli spirituale, diferite puncte vulnerabile, diferite slăbiciuni cu care se luptă. Aceasta înseamnă normalitatea lupetii spirituale. Nu există super-eroi, ci oamenii cuprinși de slăbiciuni care se încred în Domnul și se lasă modelați de harul Lui. Tragedia însă poate surveni dacă omul în cauză nu acceptă tratamentul de vindecare pentru bolile respective. Domnul ne trece prin diferite situații pentru a scoate boala la iveală, pentru a înțelege gravitatea ei și pentru a curăți infecția. Domnul este răbdător și ne oferă timp. Dar așteaptă ca să răspundem la tratament și să luptăm până la sânge împotriva acelei slăbiciuni până o luăm sub stăpânire prin puterea harului Sîu care lucrează în noi. Solomon a dat dovadă și el de slăbiciuni. Aceasra nu era o tragedie, ci o normalitate. Problema este că Solomon s-a jucat cu aceste slăbiciuni și s-a complăcut în ele. Boala s-a acutizat și a produs moartea, moartea spirituală. O primă slăbiciune reliefată de autor este în domeniul căsătoriilor. Pe de o parte, Solomon manifesta o vădită slăbiciune față de sexul frumos. Pe de altă parte, se pare că exista și o slăbiciune pentru alianțele politice, care în vremea respectivă se realizau prin căsătorii.

Autorul pune în discuție problema înălțimilor. Domnul a lepădata casa lui Eli și pentru ca întreg Israelul să știe acest lucru nu a mai îngăduit ca chivotul luat temporar de Filistenii să se întoarcă în Cortul Întâlnirii unde slujea casa lui Eli. Israel nu mai avea un cort funcțional, așa că oamenii au început să aducă jertfe Domnului pe înălțimi. Samuel, proetul-prooroc ales în locul casei lui Eli, aducea jertfe pe înălțimi și a avut un rol important în consolidarea acestei noi practici. Cea mai însemnată înălțime era la Gabaon, unde se afla de altfel corul Întâlnirii. Chivotul însă se afla la Ierusalim, adus acolo de David și așezat într-un alt cort. Această situație confuză este îngăduită de Domnul în poporul Său. Un motiv, pe care l-am subliniat când am tîdlat 1,2 Samuel, este legat de faptul că Domnul vroia să arate că umbra, Vechiul Legământ, nu este nimic în sine, ci doar oglindirea unei

realități cerești care reprezintă acel lucru în sine ce nu putea fi schimbat. Domnul pregătește astfel din timp momentul desființării Vechiului Legământ și înlocuirii lui cu un alt legământ. Domnul nu îi impută lui Solomon că aduce jertfe pe Gabaon, dar se pare că îl ghidează apoi totuși spre chivotul de la Ierusalim, locul unde tatăl său David se închina Domnului (vezi 3:3 și 3:15). Templul avea să fie construit în ierusalim, deci era firesc ca Domnul să îl îndrepte pe Solomon spre locul unde se afla chivotul, adică spre Ierusalim. Poate și acest amănunt din viața lui Solomon ne arată că el nu era perfect. El nu înțelesese încă la fel de bine ca tatăl său David perspectiva lui Dumnezeu cu privire la locul de închinare din poporul Lui. Dar acest lucru nu îl împiedică pe autor să precizeze că Solomon iubea pe Domnul și nici pe Domnul să i se descopere în vis.

Cred că este singurul loc din Biblie (și poate chiar din istorie) în care Domnul se arată unui om și îi spune: Cere ce vrei să îți dau! Este important să observăm că Domnul nu îi spune: orice vei cere, își voi da! Ci doar: Cere ce vrei să îți dau! Oferta Domnului este de fapt **UN TEST** pentru Solomon. Domnul vrea să vadă ce va cere Solomon. V.10 întărește ideea de test. Domnului ar fi putut să nu-i placă cererea lui Solomon, și la fel de bine nu ar fi putut să i-o asculte. Oare nu cu puțin în urmă împăratul Solomon însuși spusese mamei sale: Cere mamă, căci te voi asculta! Ca imediat apoi să o refuze. Solomon se afla acum în fața adevăratului Împărat. Solomon putea ști că oferta lui Dumnezeu nu este un cec în alb. Dar oricum oferta era amețitoare. Creatorul, Cel care are stăpânire peste toate lucrurile să îți spună: Cere ce vrei să îți dau!, este ceva deosebit. Dacă Domnul ni s-ar fi aratat nouă cu această ofertă oare ce am fi răspuns? Răspunsul ne dă de gol, răspunsul arată ce este cu adevărat în inima noastră. Răspunsul lui Solomon scoate la iveală ce era ascuns în inima lui. Și nu găsim dualitate, sau ceva rău. Ci descoperim o inimă smerită care bate cu adevărat pentru Domnul, pentru poporul Domnului și pentru planurile Lui. Deci în ce privește căderea lui Solomon nu putem propune teoria că el a fost dual și nesincer de la început și că la sfârșitul vieții a ieșit de fapt ce se ascundea cu adevărat în inima lui. Nu, Solomon iubea sincer pe Domnul iar răspunsul său la oferta divină din vis dovedește cu prisosință acest lucru.

Solomon este conștient că binecuvântările Domnului sunt condiționate de ascultarea de Domnul. El știe că Domnul a fost binevoitor față de David pentru că David a umblat cu credincioșie înaintea Domnului. El mai înțelesese că

binecuvântările Domnului sunt un dar care izvorăsc din îndurarea Domnului. David nu a meritat prin credințioșia sa binecuvântările Creatorului. Acesta a fost binevoitor și plin de bunătate față de David. Păzirea poruncilor nu ne așează în poziția în care NI SE CUVINE, ci în spațiul unde harul nemeritat de oameni se poate revărsa către aceștia. Solomon știe deci că se află pe tron nu pentru că merită, sau pentru că David merita acest lucru, ci pentru că Domnul a arătat o mare bunăvoință față de David. Totuși, această bunăvoință fusese condiționată de credințioșia lui David. Solomon nu este plin de mândrie ca Adonia. El știe că se află pe tron, din pricina bunătății lui Dumnezeu și din pricina tatălui său David. El nu ia ca un lucru de apucat tronul. Tronul este un dar nemeritat. Această istorie a harului îl responsabilizează pe Solomon înaintea Domnului. El înțelege că a primit tronul de la Dumnezeu și că este înaintea Domnului responsabil de ce va face. Această responsabilitate este cu atât mai mare cu cât tronul este un dar nemeritat și care s-a revărsat peste el din pricina credințioșiei tatălui său. Cât de diferit este Solomon de fratele său Adonia!

În inima lui Solomon descoperim deci SMERENIE. Domnia nu i s-a urcat la cap. Deși era tânăr și neîncercat el știe cine este și de ce se află pe tron. Mai mult decât atât, deși avusese un început foarte bun în care a biruit asupra slăbiciunilor cu care David s-a luptat toată viața (vezi cap.2), el acceptă adevărul despre sine: sunt tânăr și neîncercat. Oare nu tinerii cred că ȘTIU TOTUL și POT TOTUL? Oare nu tinerii disprețuiesc sfaturile bătrânilor? Și cu cât mai mult dacă au succese și reușite? Tânărul Solomon era pe valul succesului: era împărat peste Israel și împărăția se întărise în mâinile lui! Cu toate acestea, își recunoaște limitele, ignoranța și puțină înțelepciune.

Solomon a mai înțeles că Domnul îl pusese împărat de dragul poporului Domnului. El era chemat la slujire și nu la preamărire de sine. Astfel, el se percepe ca fiind robul Domnului chemat să judece cu dreptate pe poporul Domnului. Oare câți dintre tinerii împărați s-au văzut pe ei înșiși niște slujitori? Câți au acceptat domnia pentru a sluji și nu pentru a fi slujiți? Solomon acceptă dificultatea și complexitatea slujirii poporului Israel. El nu își simplifică slujba și o percepe în mod matur și realist. Slujba este mai mare decât propriile resurse. De aceea, cere de la Dumnezeu înțelepciune pentru a judeca cu dreptate pe poporul Domnului. El nu cere înțelepciune pentru propria sa faimă, ci de dragul poporului pe care trebuia

să îl slujească. Inima lui Solomon iubea pe Domnul, și dovada că Îl iubea pe domnul este că a lui inimă bătea pentru poporul Domnului.

Lui Dumnezeu Îi place cererea lui Solomon. Solomon nu a fost centrat pe sine ci pe alții. Solomon nu a cerut pentru sine ci pentru poporul domnului și pentru gloria lui Dumnezeu. Solomon a cerut din dragoste și nu din egoism. Solomon a cerut pentru a se dăruia și nu pentru a primi. Iată deci ce place Domnului. Versetul 11 evidențiază că oferta lui Dumnezeu a fost un test și că Domnul nu I-ar fi dat orice și oricum. Tocmai pentru că Solomon nu a cerut din egoism, ci din dragoste, tocmai de aceea Domnul îi ascultă rugăciunea. Și în generozitatea Sa Domnul îi dă și ce n-a cerut: mai mult, își voi da și ce n-ai cerut: bogății și slavă așa încât în tot timpul vieții tale nu va fi nici un împărat ca tine. Se nasc câteva întrebări:

- De ce Domnul i-a făcut această ofertă tocmai lui Solomon?
- De ce i-a dat mai mult decât ceruse?

Este mai ușor să răspundem la a doua întrebare. Domnul i-a dat lui Solomon mai mult decât ceruse pentru:

- a revela generozitatea fără margini a lui Dumnezeu,
- a arăta că Domnul nu este împotriva binecuvântărilor pământești atâta vreme cât ele sunt așezate în locul în care trebuie,
- e evidenția principiul: căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și toate celelalte vi se vor da pe deasupra,
- împlinirea mandatului preoției lui Israel – conform cărții lui Deuteronom Israel trebuia să ajungă cap și nu coadă și astfel neamurile din jur își întorceau privirile spre Dumnezeul lui Israel.

În ce privește prima întrebare, e mai dificil să răspundem. Putem încerca însă. Solomon se afla într-un punct culminant al lucrării lui Dumnezeu în istoria lui Israel și în istoria omenirii. Templul avea să fie în cele din urmă zidit, iar Israel avea să fie înălțat printre popoare. Solomon era tânăr și neîncercat, iar slujba ce-i stătea în față era prea măreață. Domnul îi face această ofertă pentru că Solomon avea nevoie de un ajutor special pentru a împlini măreața slujbă. Domnul nu vrea să îl lase singur pe Solomon. El este dispus să îl echipeze și să îi dea darurile de

care avea nevoie. Condiția era ca Solomon să fie centrat pe Domnul și slujirea poporului Domnului. Și Solomon este! Așa că Domnul îl poate umple cu înțelepciunea de care avea nevoie! Domnul nu ne dă niciodată o slujbă prea dificilă pentru noi. Dacă Domnul ne dă o slujbă, El este alături de noi pentru a o putea împlini. El este generos și gata să ne umple cu darurile Sale pentru a-I împlini bine slujba. Condiția este ca noi să fim smeriți și să recunoaștem că nu putem reuși singuri, și ca noi să fim motivați de dragostea de Dumnezeu și de oameni în împlinirea slujirii noastre. Solomon a împlinit ambele condiții și s-a putut bucura de generozitatea lui Dumnezeu. Domnul este generos și plin de daruri. Însă El știe marea noastră ispită: să ne aliăm idolatru de dar și să uităm pe Dătător. Și această slăbiciune a noastră limitează adesea generozitatea Sa către noi. Totuși, în ciuda slăbiciunii noastre, El ne dă daruri. Solomon a fost umplut de daruri. Vom observa mai târziu cu tristețe cum Solomon s-a încrezut mai mult în darurile sale decât în Domnul, și a folosit darurile primite pentru propria glorie și nu pentru gloria Dătătorului. Darurile primite au devenit un zid între el și Domnul. Darurile primite pentru slujire altora au fost direcționate către slujirea sinelui. Dar Domnul nu Și-a retras darurile. În Ecleziastul Solomon precizează: mi-am păstrat chiar și înțelepciunea! Domnul este generos, ne umple de daruri și nu și le retager degrabă înapoi. Noi suntem responsabili ce facem cu ele. Nu putem da vina pe dar pentru eșecurile noastre spirituale. Darurile Creatorului nu sunt menite să fie o capcană, un obstacol în slujirea Lui, ci un ajutor pentru aceasta. Noi suntem responsabili despre modul în care ne investim darurile. Darurile sunt bune căci vin din partea bunului Creator. Inima noastră este înșelătoare și este gata să pervertească orice. De aceea, după ce Domnul îi promite lui Solomon că îl umple de daruri, adaugă:

- Și dacă vei umbla în căile Mele, păzând legile și poruncile Mele, cum a făcut David, tatăl tău, îți voi lungi zilele.

Ascultarea de Domnul rămâne condiția esențială a binecuvântării. Darul este un ajutor pentru a construi pe o temelie. Temelia rămâne ascultarea de Domnul. Darul nu poate substitui temelia. Temelia este mai importantă decât darul. Și darul este important dar zidirea trebuie să aibă loc doar pe temelie. Dumnezeu îi atrage atenția de la început lui Solomon asupra acestei legități. Domnul știa ispitele care aveau să se abată asupra inimii lui Solomon, precum și faptul că măreția darurilor și a înălțării poate fi seducătoare. Miza bătăliei va rămâne temelia. Ținta atacului spiritual va fi centrată asupra ascultării de Domnul. Și cel rău va folosi

orice, chiar și darurile bune venite de sus, pentru a ne defocaliza de la credincioșia față de Domnul. Nu lipsa de daruri spectaculoase și de impact este problema poporului Domnului, ci ascultarea de Domnul. Acest adevăr este valabil și în Vechiul, și în Noul Legământ. În vechime Domnul era mereu gata să îi umple de daruri și să îi înalțe peste popoare. Condiția era ascultarea de Domnul. În Noul Legământ, Pavel ne învață cât se poate de clar că Domnul este generos față de Biserică și o umple de o diversitate de daruri prin Duhul Său. Dar condiția ca Duhul Lui să lucreze cu putere pentru zidirea Împărăției rămâne aceeași: curăția și credincioșia față de Domnul (vezi 1 Corinteni). Goana disperată după anumite daruri este o capcană. Domnul este generos. El vrea să ne echipeze exact cu ce avem nevoie. El vine cu oferta. El nu este zgârcit. El vrea mai mult ca noi să fim echipați cu tot ce trebuie pentru a ne putea împlini slujba. Singura variabilă care poate afecta procesul slujirii este credincioșia noastră. Nu lipsa resurselor, a darurilor, a contextului potrivit sunt problema. Problema rămâne mereu aceeași: credincioșia noastră! Solomon a fost umplut de daruri și de contexte prielnice. Cu toate acestea la sfârșitul vieții lucrarea sa falimentează în mod lamentabil. Solomon nu a fost credincios până la capăt. Darurile și resursele au existat din plin. Credinșia este cea care a lipsit. Prioritatea unui slujitor este mereu aceeași și de fapt una singură: credincioșia sa față de Domnul în fiecare zi, în cele mai mici aspecte ale vieții. De restul se va ocupa Domnul. El va da daruri, El va înălța, El va deschide porți, El va călăuzi, El va lucra cu putere! Păzește poruncile și încrede-te în Domnul, și de restul se va ocupa Domnul!

Cererea lui Solomon este urmată de un tablou care ilustrează eficacitatea darului primit de la Domnul. Prin decizia sa într-o situație foarte dificilă pentru orice judecător, tot Israel poate vedea înțelepciunea lui Dumnezeu care povățuiește hotărârile împăratului. Care este rolul acestui tablou? Tabloul poate fi în primul rând o confirmare că Domnul a fost credincios și a ascultat cererea lui Solomon. Domnul l-a umplut de înțelepciune. Dar nu doar atât. Domnul a înălțat înțelepciunea lui Solomon înaintea întregului Israel: ***Tot Israelul a auzit de hotărârea pe care o rostise împăratul. Și s-au temut de împărat, căci au văzut înțelepciunea lui Dumnezeu care era în el, povățuindu-i judecățile.*** În strategia Sa de a-Și conduce poporul Său, Domnul înalță pe liderii pe care El îi cheamă în lucrare. Înălțarea liderilor înaintea poporului Domnului nu este pentru gloria personală a liderului, ci pentru binele poporului Domnului. Ca poporul Domnului

să se lase călăuzit de un Moise, de un Iosua, de un David sau de un Solomon, el are nevoie să capete încredere în lider. Poporul trebuie să știe că Domnul este cu liderul, și că liderul urmează călăuzirea divină și nu propriile sale interese sau călăuziri. Este o nevoie legitimă. Iată ce spune poporul lui Iosua, când acesta îl înlocuiește pe Moise: ***Vom face tot ce ne-ai poruncit și ne vom duce oriunde ne vei trimite. Te vom asculta întru totul cum am ascultat pe Moise. NUMAI, Domnul, Dumnezeuul tău, să fie cu tine, cum a fost cu Moise!*** (Iosua 1:16-17). Iar în Iosua cap.3:7, Domnul îi spune lui Iosua: ***Astăzi voi începe să te înalț înaintea întregului Israel ca să știe că voi fi cu tine cum am fost cu Moise.***

Domnul face la fel cu Solomon. Îl înalță înaintea întregului Israel pentru ca poporul să aibă încredere în el și să știe că Domnul este cu împăratul. Principiul rămâne valabil și în Noul Legământ. Poporul Domnului nu este chemat să își urmeze fără discernământ liderii. Poporul Domnului trebuie să se lase călăuziți doar de păstorii care sunt chemați în lucrare de Domnul. Biserica trebuie deci să se întrebe cu privire la slujitorii ei: este Domnul cu ei? Care sunt semnele nou-testamentare care autentifică faptul că Domnul este cu un lider? Putem începe din 1 Timotei capitolul 3, și adăuga principiul integrității morale, principiul învățaturii sănătoase, principiul dragostei, principiul smereniei, principiul credincioșiei în încercări și principiul minunilor. Dacă Domnul este cu un lider, atunci acesta:

- trăiește în curăție (principiul integrității), și este un model în această privință.
- dă o învățătură biblică, după voia Domnului și mereu sunt învățături noi pe buzele lui și învață cu putere și autoritate; noutatea izvorăște tot din Biblie și este o dovadă a perseverenței sale în căutarea Domnului, precum și a faptului că Domnul îi vorbește, i Se descoperă în mod personal.
- trăiește în dragoste; el nu este doar un om corect, ci excelează în iubire necondiționată, în bunătate, în iertare, în răbdare, în lepădare de sine. Motivația slujirii sale este dragostea și nu altceva.
- Trăiește smerit; în ciuda faptului că Domnul îl înalță el se vede cu adevărat mic și neânsemnat în Împărăție. Sentimentul că este nevrednic și că totul este doar prin har îl însoțește în slujirea sa. În

ciuda performanțelor sale morale el se vede cel dintâi păcătos înaintea sfințeniei fără margini a lui Dumnezeu. Este receptiv la mustrări, la sfaturi. Renunță ușor la părerea sa și cedează ușor la partea sa. Nu se luptă cu dispreț pentru numele său sau imaginea sa înaintea celorlalți. Nu caută slavă deșartă, ci încearcă ca doar Dumnezeu să fie proslăvit prin slujirea sa.

- Când trece prin încercări, puterea lui Dumnezeu care îl întărește strălucește. El rămâne tare în credință și îl laudă pe Domnul în cele mai întunecate văi ale vieții. El perseverează în slujire când el însuși este încercat, și este un model pentru ceilalți în mijlocul furtunii.
- Domnul poate interveni prin minuni, purtări de grijă spectaculoasă, izbăviri pământești minunate pentru a întări autoritatea sa (vezi Petru și Pavel în Faptele Apostolilor).

Un lider nu trebuie să umble niciodată pentru propria sa înălțare. Și aceasta din două motive:

- 1) Domnul îl va înălța la vremea potrivită;
- 2) Domnul îl va înălța nu pentru propria sa glorie ci pentru gloria lui Dumnezeu și ca poporul Domnului să urmeze calea pe care Domnul vrea să i-o arate.

Tabloul cu decizia înțelepată a lui Solomon din cap.3 ar putea transmite și altceva. Toate bune și frumoase, dar cele două femei erau curve. După Lege, curvele trebuiau îndepărtate din poporul Domnului. Acest lucru sputea realiza prin pedeapsa cu moartea, alungare din țară sau pocăință. Solomon nu pare preocupat de acest aspect. Oare nu știa că sunt curve? Cum a ajuns oare conflictul a două curve chiar înaintea împăratului: oare orice conflict dintre doi evrei ajungea la împărat? Nu știm exact. Nu știm nici dacă Solomon a luat și o hotărâre în ce privește pedepsirea lor. Textul ar sugera că nu. Sunt multe necunoscute. Am observat deja că autorul persară printre succesele lui Solomon și „micile” compromisuri pe care acesta le face. Nu îmi dau seama dacă în cazul părții a doua din cap.3 autorul vrea doar să sublinieze înălțarea înțelepciunii lui Solomon

înaintea lui Israel, sau și să evidențieze o posibilă slăbiciune de a sa, și anume ispita de a se baza mai mult pe darul înțelepciunii sale decât pe legea divină. Prezența versetului 1 din cap.3 și apoi faptul că această temă a slăbiciunii lui Solomon de a se baza mai mult pe înțelepciunea sa în defavoarea poruncilor Legii este clar dezvoltată în capitolele ce urmează, putem înclina să credem că tabloul cu cele două curve este măcar merit să ridice întrebarea: dar ce a făcut Solomon cu privire la porunca din Lege despre pedepsirea curvelor? Solomon sedus de propira înțelepciune va încălca și alte porunci ale Legii (să nu aibă mulți cai, multe bogății și multe neveste). În cele din urmă va ajunge să slujească idolilor și să încalce prima poruncă din Decalog. Încălcarea poruncilor „mici” a dus la încălcarea celor „mari”. Darul primit de la Domnul poate deveni fatal celui care îl deține. Darul primit de Solomon pentru slujirea altora i-a cauzat în cele din urmă căderea. Ceea ce Domnul ne dăruiește mai frumos și mai minunat, tocmai acel lucru cel rău va încerca să îl folosească pentru distrugerea noastră. Atenția deci la darurile primite de sus. Darul însuși ne poate separa de Dătător. Darul primit ne poate îndrepta spre mândrie. Darul primit poate fi privit ca pe ceva în sine și să devină mai important decât relația personală cu Domnul. Darul primit ne poate da percepția falsă că Domnul rămâne cu noi chiar dacă ne abatem de la poruncile Lui. Este interesant că Domnul nu își retrage darul dacă noi ne îndepărtăm de El. Astfel, darul poate deveni o garanția falsă a faptului că Domnul este cu noi. Darul poate rămâne și în absența Dătătorului! Prezența darului nu ne garantează și prezența Dătătorului. Doar păzirea cu scumpătate a poruncilor ne garantează prezența Dătătorului în viața noastră. Darul primit ne poate seduce ca în anumite situații se ne bazăm mai mult pe el decât pe Domnul. În ciuda pericolelor care însoțesc primirea unui dar, Domnul ne umple de daruri. El consideră că ne dă suficiente resurse ca darul să fie folosit spre gloria Sa și apropierea noastră și a celorlalți de El și nu spre pieirea noastră. Problema nu este nici la dar, nici la dătător, ci la primitor. Inima noastră nespus de rea și înșelătoare este în stare să pervertească orice, chiar și cele mai frumoase și curate daruri venite de sus.

Cap.4 – Marirea și înțelepciunea lui Solomon

Capitolele ce urmează par a fi străbătute de două teme centrale: pe de o parte se subliniază prosperitatea de care s-a bucurat Israel în timpul lui Solomon, iar pe de altă parte se evidențiază greșelile comise de Solomon, germenii care au dus în cele din urmă la căderea sa spirituală de la sfârșitul vieții.

Tabloul cu slujbașii împăratului evidențiază că Solomon nu conducea singur. El a delegat responsabilitățile în imperiu și a așezat în pozițiile de conducere oameni de încredere. Solomon a folosit înțelepciunea primită de la Domnul pentru a organiza împărăția care i-a fost dată. Acesta este un lucru bun cu siguranță. Din Numeri descoperim că Dumnezeu este un Dumnezeu al ordinii care organizează cu înțelepciune tabăra lui Israel. Partea de organizare a poporului Domnului nu este neglijată în detrimentul părții morale și religioase. Partea administrativă face parte din orânduiele Domnului pentru poporul său. În Vechiul Testament ne sunt oferite numeroase pasaje prin care ni se descriu formele de organizare din poporul lui Dumnezeu. Acestea nu sunt sfinte și nici nu pot substitui ascultare față de Domnul. Dar sunt importante și fac parte din ascultarea de Domnul. Biserica are de învățat. Noul Testament evită să ne ofere modele de organizare a Bisericii primare. Și bine face! Căci sigur noi am fi sfințit pe veci acele modele. Și așa Biserica a inventat propriile ei forme de organizare pe care le-a sfințit pe vecie! Ce s-ar fi întâmplat dacă asemenea modele ar fi fost prezente și în Noul Testament. În schimb Domnul include în Vechiul Testament numeroase pasaje care ne arată că organizarea este importantă. Ea trebuie să reflecte un Dumnezeu al rânduielii, în același timp ea nu este sfântă și se schimbă în funcție de context și de noile etape pe care le parcurge poporul Domnului. Forma de organizare slujește poporului și nu poporul formei. Forma este mereu adaptată noilor provocări ale realității. În biserică este nevoie de ordine, de organizare, de o distribuție eficientă a resurselor. Domnul este dispus să ofere înțelepciune sluhitorilor lui pentru a-i organiza armata. Noi oamenii ne repezim însă spre extreme. Paradigma spiritualistă neglijează organizarea și parte administrativă. Importantă este rugăciunea, sfințirea și dragostea! Celelalte lucruri sunt neglijabile. În Biserică se instaurează haosul și neorânduiala în numele spiritualității! Paradigma tehnocrată supralicitează organizarea. Ea este văzută ca și cheia succesului Bisericii. Managementul eficient eclipsează rugăciune, sfinșirea și dragostea! Adesea forma de organizare tinde să devină sfântă și inflexibilă, sau prea flexibilă! Succesul care nu mai apare este mereu chemat prin schimbarea formei de organizare. Paradigma organică propune un echilibru. Biserica este ca o plantă. Duhul Sfânt prin rugăciune, sfințire, dragostea dă viață și creștere deopotrivă spirituală și numerică! Fiecare etapă de creștere presupune o nouă formă de organizare care să slujească vieții. Fără o formă nouă de organizare viața nu se dezvoltă în trup așa cum ar dori Duhul. Organizarea susține dezvoltarea vieții din trup. Nu se pot face predicții exacte. Duhul este cel care dezvoltă viața în

trup și o face adesea misterios, surprinzător. Forma de organizare nu este sfântă. Ea se adaptează mereu noilor nevoi, dar cu grijă și înțelepciune, fără bruschețe și derută. Există stabilitate, orânduială, dar există și schimbare. Schimbările nu sunt pre dese pentru a submina stabilitatea, dar nici prea arde pentru a nu pietrifica stabilitatea. Prezbiterii Bisericii sunt chemați de Domnul să evalueze în permanență organizarea resurselor Bisericii locale? Este forma de organizare eficientă și actuală? Slujește vieții sau este un obstacol împotriva dezvoltării vieții?

Tabloul despre slujbașii lui Solomon este urmat cel care ne prezintă cei 12 îngrijitori pentru hrana împăratului. Regatul era împărțit în 12 regiuni și fiecare regiune trebuia să asigure o lună pe an hrana curții împărătești. Probabil era o formă de organizare înțelepată. Cei 12 îngrijitori erau fideli împăratului. 2 dintre ei erau ginerii împăraului. Solomon își consolidează puterea și autoritatea în Israel. Amănuntele care ni se dau despre organizarea pentru hrana împăratului și faptul că acest tablou este așezat la începutul descrierii domniei lui Solomon ne dă de gândit. În timpul domniei lui David se insistă pe forma de organizare a împărăției și a programului de închinare de la Casa Domnului, dar nu pe curtea împărătească și slujirea acesteia. David, marele împărat, nu caută opulența și nu exagerează în excese. David umbla pe un măgăruș și toate averile sale le-a făruiat pentru zidirea Casei Domnului. Oare nu era o poruncă în lege ca împăratul să nu strângă multe bogății? Împăratul trebuia să fie un slujitor, și nu stăpânitor slujit de Israel. Solomon se lasă sedus de gromonomie și opulență. Prosperitatea regatului său îl împinge la aceasta. El impune un întreg sistem de organizare a împărăției pentru slujirea acei împărătești. Casa împărătească este în centru și cea slujită de popor. Era normal ca împăratul să fie sprijinit de popor. Dar în anumite limite. David a fost un exemplu al modestiei și discreției. El nu a dorit ca slava sa să eclipseze slava lui Yahwe. Solomon nu a înțeles acest lucru. Solomon nu știut ce să facă cu belșugul. Solomon aduce luxul, risipa și excesul la curtea regală. Descrierea meniului zilnic al casei împărătești este menit să evidențieze tocmai acest lucru. Este adevărat că Solomon avea de unde. Dar tocmai aici e provocarea: chiar dacă avea de unde, el trebuia să pună limite confortului casei împărătești. El trebuia să asculte legea împăratului din Deuteronom 17. Solomon încalcă însă pe rând toate poruncile din Lege cu privire la împărat.

Alături de compromisurile lui Solomon autorul insistă și pe binecuvântările aduse de domnul peste Israel. Israel se bucură de pace. Israel este înălțat peste

popoare. Israel stăpânește peste țara promisă lui Avraam, de-abia în timpul lui Solomon Israel ajunge să stăpânească pentru prim (și ultima dată) teritoriul promis de Dumnezeu lui Avraam (vezi Genesa 15). Domnul este credincios și își ține promisiunile. Israel devine cap și nu coadă. Popoare din jur îi sunt supuse și plătesc bir. Imaginile din timpul domniei lui Solomon seamănă cu imaginile profesilor care descriu împărăția de pace adusă de mesia:

- Ei mâncau, beau și se veseleau.
- Au locuit în liniște fiecare sub via lui și sub smochinul lui în tot timpul domniei lui Solomon.

Poporul nu s-a închinat idolilor în prima parte a domniei lui Solomon. Poporul a urmat inițial moștenirea spirituală dată de David. Domnul a putut împlini astfel minunatele Sale promisiuni. Domnul ar fi putut împlini aceste promisiuni de pe timpul lui Iosua. Dar Israel nu a fost credincios legământului. În mod cert domnia lui Solomon este un apogeu în lucrarea lui Dumnezeu în istorie. Ea prefigurează finalul glorios adus de a doua venire a lui Hristos. David prin războaiele lui prefigurează judecata adusă de Mesia, iar împărăția de pace adusă de Solomon prefigurează pacea și binele adus de Mesia după judecarea pământului. Din această pricină Domnul nu a îngăduit ca David să zidească templul și să aducă epoca de pace și prosperitate: căci ești un om al sângelui, i-a spus Domnul. Nu este o învinovățire a lui David. David dusese războaiele Domnului prin porunca Domnului. Domnul însă avea în vedere anumite paradigme profetice. Un om al sângelui nu corespundea paradigmei profetice pentru împărăția mesianică. Solomon s-a bucurat de pace toată domnia sa. Nu a purtat nici un război. El putea prefigura împărăția de pace a lui Mesia și inaugurarea aceluia Templu slăvit, a cărei slavă era vizibilă și nu ascunsă ca cea a Cortului Întâlnirii. Fiecare slujitor din vechime a avut un rol în planul lui Dumnezeu. Provocarea pentru fiecare din ei a fost atât să își înțeleagă rolul și să-l împlinească, dar să își înțeleagă și limitele rolului și să le respecte. Ne gândim la Moise. Domnul nu i-a îngăduit să intre în țară din pricina păcatului făcut înaintea noii generații când a vorbit ușuratic cu buzele și a lovit (cu mânie probabil) stînca din care a curs apă. Domnul a ales o pedeapsă vizibilă pentru a arăta noii generații că Moise nu l-a reprezentat prin comportamentul lui pe Domnul cel plin de răbdare și îngăduință, care dă o nouă șansă a ahrului fiecărei generații. Dar oare Domnul nu putea alege o cu totul altă

pedepasă vizibilă pentru a transmite poporului acest mesaj? În mod cert da. Moise simte acest lucru și mijlocește cu disperare ca Domnul să-l lase să intre în țară. Dar cred că Domnul avea în vedere și altceva. Moise trebuia asociat cu ieșirea din Egipt și darea Legii. Acesta a fost roul său în istoria revelației de Sine a Domnului prin istoria lui Israel. Urma o nouă etapă și o nouă paradigmă: intarea în moștenire. Domnul intenționa să asocieze această nouă paradigmă cu un nou personaj: Iosua. Ca un bun pedagog Domnul asociază fiecare lecție din cursul revelării de sine cu un erou aparte al credinței. Astfel, Avraam și-a avut rolul lui. Iosif un alt rol, Moise un alt rol, Iosua un altul și tot așa până la David și Solomon. Moise trebuia să se smerească în fața planului lui Dumnezeu. La fel cum a trebuit să se smerească și să accepte chemarea și s-o împlinească, la finalul vieții a trebuit să se smerească și să accepte limitele acestei chemări. Rolul său pe pământ se încheiase. În mod paradoxal, Moise nu ar mai fi fost de folos pe pământ. Mai mult ar fi încurcat. Era timpul și rolul lui Iosua. Moise este chemat acasă. Vor fi lucrări care nu vor fi ale noastre, vor fi chemări când mai degrabă va trebui să slujim prin absență. Slujirea noastră are sens doar după planul și chemarea lui Dumnezeu. Omenește vorbind, oare Moise nu ar fi fost de folos poporului și în Canaan? Domnul însă judecă după alte coordonate. La un moment dat, pentru fiecare din noi rolul nostru pe pământ se va încheia. Și atunci ca Moise trebuie să ne smerim în fața Creatorului și să acceptăm că nu mai e nevoie de noi pe pământ. Și dacă planul Său s-a încheiat, nu mai are SENS viața noastră pe pământ. Este timpul să mergem acasă și să lăsăm pe alții să intre în scena slujirii. Nu știm motivul, după cum nici Moise, nici David, nu au putut înțelege în totalitate LIMITELE pe care El le-a pus în slujirea lor. Dar Domnul știe, iar noi ne încredem în El. Eficiența în slujire nu se definește după mintea noastră ci după planul tainic al Creatorului.

Pasajul subliniază credințioșia lui Dumnezeu. Dumnezeu a fost credincios promisiunii făcute lui Avraam. Dumnezeu a fost credincios legământului sinaitic. El a înălțat pe Israel printre popoare și l-a făcut cap și ni coadă. Domnul a fost credincios promisiunii făcute lui Solomon și l-a umplut de înțelepciune. Întrebare care se ridică este: va rămâne împăratul și poporul său credincios Domnului? În contrast cu credințioșia lui Dumnezeu, autorul evidențiază necredințioșia lui Solomon. Legea împăratului din Deuteronom 17 preciza cu privire la împărat:

- Să nu aibă mulți cai;

- Să nu se întoarcă spre Egipt;
- Să nu aibă multe neveste;
- Să nu aibă multe bogății;
- Să citească Legea Domnului în fiecare zi;

În capitolul 3 Solomon se încuscrește cu casa lui faraon din Egipt. În cap.4 auotrul accentuiază că solomon avea mulți cai. De asemenea meniul de la casa împăratului de care se ocupa tot Israelul ne sugerează că împăratul alesese deja calea îmbogățirii. Domnul dorea ca împăratul să rămâne smerit și să se încreadă în Domnul. De asemenea împăratul trebuia să fie un exemplu de modestie, generozitate și cumpătate pentru ntreg poporul. Domnul avea să îi umple de belșug ca să se bucure alături de El și ca să fie o mărturie printre popoare. Belșugul nu era menit să le împlinescă orice poftă și să încurajeze risipa și îmbuibarea. Belșugul era un test atât pentru împărat cât și pentru popor. În ciuda belșugului existent împăratul trebuia să nu aibă multe bogății, să nu aibă multe neveste și să nu aibă mulți cai. Testul ear cu atât mai mare cu cât el avea toate posibilitățile să le aibă pe toate. Solomon a avut din plin aceste posibilități și nu a luat testul bunăstării și belșugului. Nici Israel nu a luat acest test. Dumnezeu aniticipase încă din deuteronom că atunci când Israel va fi umplu de binecuvântări, Israel se va lăți, se va îngrășa, va da din picior și va uita pe Domnul. Și așa a fost. Primul care a făcut așa și a condus apoi tot poporul în nenorocire a fost chiar împăratul. Cel menit ca prin pilda modestiei și cumpătării lui să ajute pe Israel să se înfrâneze în mijlocul belșugului și să nu uite pe domnul, a fost chiar acela care prin luxul și grandomania sa a dat undă verde la îmbuibare și risipă și a ațâțat și mau mult poftele celor din popor. Libertatea, succesul, belșugul reprezintă un test la fel de serios ca testul lipsurilor, robiei, opresiunii. Inima omului rămâne deznădăjduit de rea și nespus de înșelătoare indiferent de context.

Când a început Solomon să aibă mulți cai? Când a început să adune multe bogății? Textul nu specifică cu precizie. Dar se pare că Solomon a alunecat lent dar sigur mai de la început pe această pistă a îndepărtării de Legea Domnului. Secțiunea ne prezintă încă din cap.3 și 4 compromisiurile lui Solomon. Un element

care va ajuta va fi acela legat de momentul în care Solomon a început zidirea casei împăratului. Casa împăratului avea un lux inimaginabil. Deci momentul începerii zidirii casei împăratului îl plasează deja pe Solomon în traseul care îl va duce la pierzare.

Domnul l-a umplut de înțelepciune pe Solomon. Solomon a folosit acest dar pentru a organiza împărăția și pentru a explora creația lui Dumnezeu. Vestea înțelepciunii sale s-a răspândit la toate neamurile din jur. Și Toți veneau să asculte înțelepciunea lui Solomon. Acesta a fost strategia lui Dumnezeu ca oamenii să fie atrași pe Israel pentru ca să îl cunoască pe Dumnezeul lui Israel. Atât belșugul din Israel cât și înțelepciunea lui Solomon erau menite să atragă neamurile spre Israel. Iar Israel trebuia să arate spre Domnul, adevărata sursă a belșugului lor și a înțelepciunii împăratului lor. Dar oare împăratul și Israel au arătat spre Domnul sau mai mult spre sine? Tablourile care vor urma ne vor sugera că Solomon a falimentat în a aținti privirile neamurilor spre Domnul. El a arătat spre Domnul dar și spre sine. Și aceasta atât în relație cu Israel cât și în relație cu neamurile. Atât Israelul cât și neamurile au rămas cu privirea ațintită spre el și nu spre Domnul. Slava nu poate fi împărțită niciodată între om și Domnul. Ea trebuia dată doar Domnului, în întregime. Aceasta e singura cale. Încercarea de împărțire a slavei va duce mereu la glorificarea omului și uitarea Domnului. Capcana afirmării de sine i-a fost fatală lui Solomon. Acesta nu a cunoscut ca tatăl său David DE CE îl înălța Domnul. Solomon nu a putut purta slava care i-a fost dată. S-a lăsat copleșit și sedus de ea. Toate privirile pământului să fie direcționate spre tine și tu să nu guști deloc din slava care ți se dă? Să spui clar și răspicat: Nu eu, ci doar Domnul!, să refuzi în totalitate aprecierea care ți se aduce și să îl înalți doar pe Domnul? Solomon nu a luat acest test. El nici nu a arătat doar spre el. El a zidit Casa Domnului și nu a îngăduit idolatria în Israel până la bătrânețe. Dar a ales calea compromisiului: să arate spre Domnul, dar și spre sine. Tragedia oricărei dualități, și oricărui compromis, este că te va cufunda în cele din urmă în mocirlă. Calea de mijloc se finalizează mereu pe calea pierzării. Solomon a ales calea de mijloc (cu Domnul dar și cu compromisurile sale), dar a ajuns un apostat care a slujit idolilor soțiilor sale. Testul lui Solomon nu a fost ușor. Să ai în fiecare zi lângă tine plin dădă peste el paharul glorificării de sine și adulația mulțimii, și în fiecare zi să spui: Nu! Pentru mine nimic! Slava este doar a Domnului! Eu sunt un biet păcătos, iar împlinirea mea este dată doar de Domnul! Testul slavei poate fi mai dificil decât

cel la opresiunii. În testul opresiunii teama și suferința de îndeamnă la compromis. În testul slavei, seducția și atracția spre obiectul ispitei este cea care trebuie învinsă. Să fii vizitat în fiecare săptămână de mai marii lumii din pricina înțelepciunii tale nu e un lucru ușor. Interesant este că oamenii veneau să asculte înțelepciunea lui Solomon căci auziseră de ea. Ei nu veneau să cunoască pe Dumnezeu care îi dăduse înțelepciune lui Solomon. Este adevărat că oamenii sunt atrași mai întâi de ce este vizibil, și de-abia apoi fac pasul spre explorarea nevăzutului. Înțelepciunea sa putea fi punctul de pornire pentru a le vorbi de Dumnezeu cel nevăzut care-i dăduse această înțelepciune. În cele din urmă tabloul cu visul avea un rol esențial în viața lui Solomon. El îi arăta clar că înțelepciunea sa era venită de sus și nu era de la sine. Când te trezești deodată cu anumite lucruri te poți gândi că vin de la tine sau din hazard. Dar când Domnul anunță dinaintea lucrului care va poposi în viața ta, atunci e mai ușor să distingi că a venit de la El! Din tabloul cu împărăteasa din Seba și din alte multe detalii din prima seciunii a cărții ajungem la concluzia tristă că oamenii care veneau să asculte înțelepciunea lui Solomon rămâneau concentrați tot pe înțelepciunea unui om și nu pe gloria Dumnezeului care este singur înțelept!